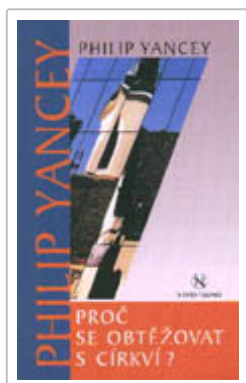

Proč se obtěžovat s církví?

Knihy | 17.2.2010 @ 23.20

Před několika lety nám na setkání mládeže vedoucí předčítal úryvek z knihy *Proč se obtěžovat s církví?* Byl jsem tehdy okouzlen duchaplností textu a sofistikovaným stylem autora, známého amerického spisovatele Philipa Yanceyho.

Na čas jsem vzpomínku na ni odložil, nicméně když mi v knihovně Biblické školy v Kolíně padla shodou okolností do ruky, se zapůjčením jsem neváhal.

Autor: Philip Yancey
Nakladatelství: Návrat domů
ISBN: 80-7255-089-6
Počet stran: 94

Osnova

- Kapitoly
 - Proč se obtěžovat s církví?
 - Co Bůh zamýšlel
 - Proniknout za hradby
- Závěr

Kapitoly

Proč se obtěžovat s církví?

Autor knihy vyrůstal v přísně uzavřeném, zákonickém křesťanském společenství. Zakázáno bylo chodit na bowling, jízda na kolečkových bruslích pohoršovala. Členové této církve se vyžívali ve striktním „oddělování se“ od světa.

Blahopřáli jsme si, že žijeme „ve světě“, ale nejsme „z něho“. [6]

Yancey se jako dospělý z tohoto dogmatismu vymanil, nicméně přišel i o víru. Církev v něm nezanechala dobrý dojem a on, přestože po čase víru opět nabyt, neměl pocit, že stojí za to se s ní obtěžovat.

Církev totiž jednomu nic nedává, druhému působí jen zranění. Philip Yancey v ní cítil jen pokrytectví a prázdnotu.

Básnička Anne Sextonová to vyjádřila takto:
Do rukou mu hřeby arazili.
A pak, pak si všichni klobouk nasadili... [8]

Po čase společenství křesťanů přece jen vyhledal, i když s poněkud jinými pohnutkami než s klasickým církevnickým ejchuchu nadšením.

Ztotožnil jsem se s jedním příbuzným Flannery O'Connorové, který začal chodit do církve, protože bohoslužba tam byla „tak strašná, že musel být ještě nějaký jiný důvod, proč tam lidé chodí“. [9]

Časem si zvykl na rutinu církve, která ho kdysi tak popuzovala, a jako starší a usazenější ji začal chápat jako přednost. Církev je místo, kde člověk v konečném důsledku načerpá a pokud se jí neúčastní, sám zpravidla strádá.

Křesťanství není čistě intelektuální, vnitřní víra. Je možné ho prožívat jen ve společenství. Snad z tohoto důvodu jsem to s církví nikdy úplně nevzdal. [11]

Z pozice konzumenta přešel v rámci církve do pozice výrobce. Církev totiž není divadlo duchovních s křesťany v hledišti, ale divadlo křesťanů, kde ve hledišti sedí Bůh.

Dále popisuje život sboru, ve kterém strávil několik let. Sbor *LaSalle Street Church* v Chicagu ležel v rasově i sociálně segregované oblasti a snažil se vytvořit styčnou plochu pro intelektuály i bezdomovce, pro černé i bílé.

V LaSalle Street Church a na několika dalších místech jsem viděl záblesky toho, k čemu může dojít, když se společenství utvoří kolem toho, co máme společné. [18]

Yancey se oprostil od špatných církevních paradigmat, která získal ve sboru svého dětství, a naučil se libovat si v rozmanitosti.

Pastor sboru *LaSalle* se lidem snažil předávat milost namísto věčného zamračeného zákonictví. Pro ilustraci toho se pak autor zabývá případem polovyšinutého černocho Adolpha, který jejich sbor navštěvoval a svými zvláštními móresy uváděl do rozpaků okolní návštěvníky.

Jednou se Adolphus modlil, „aby bělošským kazatelům téhle církve tento týden vyhořely domy“. K této modlitbě se nikdo nepřipojil.

...

Jednou se v nedělní škole, kde jsem vyučoval, postavil a prohlásil: „Kdybych měl pušku, všechny bych tady postřílel.“ My běloši jsme z toho byli v rozpacích. [24]

Díky vstřícnému a milostiplnému přístupu sboru vůči Adolphovi byla překonána jeho výbušná povaha a nepřijatelné chování. Stal se nakonec členem sboru a dokonce se oženil. Případ tohoto člověka je podle Yanceyho ilustrací Boží milosti schopné snášet nesnesitelné.

Za ústřední důvod existence církve tedy považuje její schopnost odporovat světu a vymezit se vůči němu požehnaným, prospěšným způsobem.

Moje oblíbená definice církve pochází od Karla Bartha, který řekl: [Církev] existuje... aby na světě vztyčila nové znamení, které se radikálně liší od způsobu [tohoto světa] a které mu odporuje způsobem, jenž je plný zaslíbení." [29]

Co Bůh zamýšlel

Ze začátku kapitoly autor odpovídá na titulní otázku první epistolou Korintským. Právě ve vztahu mezi ní a stavem Korintského sboru vidí paralelu se vztahem teoretického ideálu s tím, co lidé umí a dělají.

Autor také popisuje určitou podobnost ideální církve s organizací Anonymních alkoholiků, ve které lidé nalézají obětavou podporu v boji proti závislosti.

To, co nás podle jeho zkušeností táhne k Bohu je vědomí toho, že jsem závislý na Jeho pomoci a sám to nezvládnou. V tomto rysu je filosofie Anonymních alkoholiků podobná obrazu ideální církve, která by měla poskytovat podobné zázemí, lásku a obětavou péči.

Místní církev je posledním místem, kde by se mohli postavit a prohlásit: „Ahoj, já jsem Tom. Jsem alkoholik a narkoman.“ [40]

V církvi se setkáváme s lidmi, se kterými bychom se za žádných jiných okolností – kromě např. fronty na dopravním inspektorátu – nikdy nepotkali. Člověk s vysokoškolským vzděláním, zálibou ve vysoké kultuře a v hlubokých teologických důspuťatech se nikdy dobrovolně nesprávěli s dělníkem, pro kterého Beethoven znamená sprosté slovo.

Církev je také jako ambulance, do které člověk může přijít s akutní potřebou.

Upřímně řečeno, evangelium nemá mnoho co nabídnout lidem, kteří odmítají přiznat svou nouzi. [46]

Samospravedliví, silní a vysoce sebevědomí lidé, kteří považují křesťanství za náboženství berliček pro slabé, na čisté evangelium vsutku neuslyší. Jsou zde však lidé nemocní, slabí a na pokraji sil, pro které „ambulance“ představuje východisko z utrpení.

Kam můžeme přijít se svými drobnými škrábanci a modřinami, případně s vážnými zlomeninami a zejícími duševními ranami? Můžeme jít do církve. [46]

Nebo je církev jako vlak nadzemní dráhy, který přejíždí nad nesmírně rozmanitým, mosaikózním městem. Střídají se v něm cestující z různých kultur, etnik a společenských tříd.

Znovu a znovu mě zarážela nesmírná šíře křesťanské víry. Obsahuje dostatečný majestát a hloubku, aby mohla inspirovat takové velikány, jako byli John Donne, Lev Nikolajevič Tolstoj a T. S. Eliot, a provokovat agnostické postgraduální studenty, kteří dodnes studují jejich dílo. [51]

...

Církev, Boží církev, je natolik velká a natolik malá, aby mohla vyvýšit ponížené a ponížít vyvýšené. [52]

Církev je také jako rodina. Láskyplné vztahy rodiny jsou odlišné od profesních vztahů v instituci. Pozice osoby v rodině se neodvozuje od výkonů tak jako v armádě a pozornost věnovaná jedinci v ní nezávisí na titulech. Jsme jako „údy téhož těla“ (1. Kor 12,21–26) – rovnocenné údy.

Církev je šatna vítězného týmu, který se po sportovním utkání raduje.

Nejspolehlivější metaforou Církve však stále zůstává obraz ze dvanácté kapitoly listu Korintským – metafora o těle. Bůh se rozhodl zjevit se světu skrze nás.

Martin Luther nás nazval „Božími maskami“: říkal, že svět nemůže vydržet přímé působení Boží síly, a tak Bůh jako základní vyjádření sebe sama používá lidi. [59]

Proniknout za hradby

Bůh svými milosrdnými očima nevidí,
jaký jsi byl,
ale jakého tě touží mít.

(The cloud of unknowing) [62]

Na příkladu puchýřů, které se tvoří v závislosti na namáhání kůže, popisuje autor na začátku této kapitoly rovnováhu mezi precitlivělostí a necitelností, kterou člověk sloužící lidem musí ovládnout.

Autor popisuje svou práci klauna mezi vážně nemocnými dětmi. V soucitu a péči o potřeby druhých vidí důležitý bod správné funkce církve. Vykročit za hranice a dbát na situaci dětí nemocných na smrt či bezdomovců, to je úloha církve.

Služba druhým má pozitivní vliv na toho, komu je přána stejně jako na toho, kdo ji vykonává. Praktikanti v ústavu s těžce mentálně postiženými dětmi neodvádí oslnivě prospěšnou práci. Je to často frustrující dřina bez výsledků. Hlavní výsledek se však vyskytne uvnitř nich. Sdílení slz má ozdravný účinek a duch služby, jak nám jej představil Pán Ježíš, je „největším charakteristickým znakem církve, která plní Boží vůli.“ [74]

Je to paradoxní, ale když se církev vyhýbá službě, protože by jí to mohlo přinést těžkosti, trpí sama. Zůstává zakrnělá a nedozrává. [73]

Vzor, jak má církev fungovat, nám Pán Ježíš dal při své poslední večeři. Zatímco jeho učedníci navrhovali lepší organizační opatření – pojďme si zvolit hodnostáře, ustanovit hierarchii, určit měřítko profesionálního chování – Ježíš vzal potichu ručník a umyvaldo s vodou a začal jim mýt nohy. [74]

Ve zbytku kapitoly autor rozebírá principy zdravé služby a varuje před nebezpečími, které s sebou tato nese.

Jedním z takových může být „spasitelský komplex“, kdy člověk nabízí více, než je schopen dát a svým hyper-starostlivým jednáním k dobru situace nepřispívá.

Krvácející srdce nikomu nepomůže, pokud vykrváčí k smrti. [Frederick Buechner, 80]

Jinou překážkou může být nedostatek uznání, kterého se služebníku dostává. Pastor či pracovník s lidmi na okraji společnosti není stroj a neustálé vnímání bolesti člověka otupí. Uznání ve formě péče o blaho bratří je důležité.

Třetí překážka vězí v jobovském problému záměny Boha se životem.

Život by měl být spravedlivý, protože Bůh je spravedlivý. Ale Bůh není život. [86]

Vztah s Bohem přesahuje fyzickou realitu našich životů a nám nezbyvá než obrátit se do autorovy oblíbené osmé Římanům a věřit, že „všecko napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha.“ (Ř 8,28)

Poslední postřeh autorův ukazuje na potřebu služebníka uvědomit si, kdo je jeho zaměstnavatelem.

Zdalo se, že sám Ježíš je na samém okraji sil. V myšlenkách na bolest a smrt neměl o nic větší zalíbení než vy nebo já. Tuto krizi však Ježíš v Getsemane překonal tím, že své břemeno přenesl na Otce. Vždyť přišel plnit Boží vůli ... [92]

Plně se spolehnout na dobrotivého Boha a prohlubovat s Ním svůj vztah dodá člověku sílu pokračovat dále a nevyhořet.

Bůh deleguje úkony, které je třeba vykonat, na své děti. A my, Jeho děti, se snažíme tyto úkony neohrabaně vykonávat. Nedosahujeme novozákonních standardů, ale dokážeme sprostředkovat lidem evangelium.

Ačkoli možná nikdy nedosáhneme toho, co měl skladatel na mysli, jiný způsob, jak tyto zvuky mohou na zemi zaznít, neexistuje. [94]

Závěr

V knize *Proč se obtěžovat s církví?* píše Philip Yancey o tom, že v Církvi prostě nemůže být po našem, že máme mít rádi jiné lidi a že je lepší hodně dávat než hodně chtít. Je také fajn sem i tam vylézt z křesťanské bubliny, přeskočit zídku církve a pomoci člověku, který pomoc potřebuje.

A já, Michael Buban, jsem nyní rád, že jsem rozšířil svůj seznam přečtených knih touto myšlenkově bohatou, podnětnou a nesmírně všímavou úvahou.

<https://selah.cz/knihy/proc-se-obtezovat-s-cirkvi/>